

Nota

DIERENWELZIJN

2019-2022

Gemeente Krimpenerwaard

INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	LANDELIJK wettelijk kader	5
3.	OMGEVINGSVerordening ZUID-HOLLAND	6
4.	Wettelijke taken van de gemeente: dierenopvang en -vervoer.....	7
4.1.	Gevonden huisdieren	7
4.2.	Afspraken met Stichting Centrum voor Dierenhulpverlening.....	8
4.3.	Ruimtelijke ingrepen en ruimtelijke ordening	8
5.	Terugblik.....	9
6.	Dierenwelzijn 2019-2022.....	12

1. INLEIDING

Aanleiding

De Nota Dierenwelzijn/Faunabeheer 2016-2018 krijgt bij deze een vervolg, in de vorm van een nieuwe Nota. De gemeente wil het in 2016 ingezette beleid voor dierenwelzijn voortzetten. Bij het opstellen van de nieuwe nota dienen de ervaringen van de afgelopen drie jaar worden betrokken, met een terugblik naar de eerdere doelstellingen. Ook zijn de ambities voor bepaalde thema's gewijzigd en nieuwe initiatieven gestart. De nieuwe nota geeft ook invulling aan de, in de raadsvergadering van 26 april 2016 met grote meerderheid aangenomen, motie van de PvdA. Hier wordt het college opgeroepen om een aanvulling op te stellen gericht op vergroting van de diversiteit van het dierenleven en de kennis en waardering over de fauna in de Krimpenerwaard. Dit is gericht op het typische veenweidelandschap van de Krimpenerwaard en de dieren die daarbij horen. Daarnaast is het zo dat de wetgeving deels is gewijzigd.

In de nieuwe Nota komen gezelschapsdieren, landbouwhuisdieren (vee) en in het wild levende dieren aan bod. De thema's lopen uiteen van signaleren en opvangen van dieren in nood, tot welzijn van vee, tot het behoud van de diversiteit aan in het wild levende dieren in de Krimpenerwaard. De Nota dient inzicht te verschaffen in wat de gemeente kan doen op het gebied van dieren(welzijn) en welke verantwoordelijkheden zij heeft.

Het veenweidelandschap, het landelijke buitengebied en vele kleine kernen maken de gemeente Krimpenerwaard uniek in de verstedelijkte Randstad-omgeving. De gemeente wil zich inspannen om de biodiversiteit, die helaas ook hier onder druk staat, te behouden en waar mogelijk te vergroten. Zorg voor en instandhouding van de groene leefomgeving met haar flora en fauna is behalve voor de dieren die ervan afhankelijk zijn, heel belangrijk voor zowel de eigen inwoners, als de stedeling als gast die hier rust zoekt.

Samenvatting

De essentie is dat in de Nota enkel onderwerpen uitgewerkt worden, waarvoor de gemeente een verantwoordelijkheid wil nemen of een eigen rol heeft. Daarbij is het van belang te weten welke rol de gemeenteraad in dit veld wil toekennen aan de gemeente en welk ambitieniveau de raad wil nastreven

De Nota Dierenwelzijn behandelt de volgende punten:

- o Kaderstelling in relatie tot relevante wetgeving;
- o Wettelijke taken gemeente;
- o Evaluatie op basis van de in de nota van 2016 geformuleerde actiepunten;
- o Dieren in nood: dierenopvang en dierenvervoer;
- o Dierenmishandeling;
- o Gezelschapsdieren;
- o Omgang met landbouwhuisdieren;
- o Jacht, beheer en schadebestrijding vogels en zoogdieren;
- o Hengelsport;
- o Ontsnippering en faunavoorzieningen;
- o Ruimtelijke ordening en kansen voor dieren en natuur;
- o Natuur- en diervriendelijk beheer gemeentelijke eigendommen.

Proces

Voorafgaand aan het opstellen van de nieuwe nota is een terugblik op hoofdlijnen van de in de voorgaande nota Dierenwelzijn/Faunabeheer (2016-2018) benoemde actiepunten uitgevoerd. Zie hoofdstuk 5 voor deze terugblik. De terugblik op de actiepunten is uitgevoerd op basis van een intern overleg met betrokken ambtenaren en een extern overleg met een aantal externe partijen (politie, wildbeheereenheid (WBE) en Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard (NVWK).

Daarnaast zijn de wettelijke taken van de gemeente geduid: waar heeft de gemeente een verantwoordelijkheid, voor welke onderwerpen kan dit worden ingevuld en over welke onderwerpen heeft de gemeente géén zeggenschap.

De wettelijke kaders en wettelijke taken van de gemeente zijn samen met de resultaten van de terugblik op 5 februari aan de raadscommissie voorgelegd, in de vorm van een startnotitie. Doel hiervan was om de plichten en bevoegdheden van de gemeente en het beoogde ambitieniveau voor de niet-wettelijke taken van de gemeente helder te krijgen. Daarna zijn weer gesprekken gevoerd met beleidsmedewerkers van de gemeente alsmede met externe partijen, om de wensen voor aanpassing van het beleid in beeld te brengen.

2. LANDELIJK WETTELIJK KADER

Op 1 januari 2013 is de Wet dieren in werking getreden. Hierin zijn een aantal wetten opgegaan, zoals Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, Diergeneesmiddelenwet, Wet op de dierenbescherming, Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde, Kaderwet diervoeders en de Landbouwkwaliteitswet.

Wet dieren

De Wet dieren is een kaderwet. Dit betekent dat deze slechts een beperkt aantal regels stelt en daarnaast de mogelijkheid biedt om allerlei deelonderwerpen (bijvoorbeeld regels ten aanzien van houden van en omgang met dieren) te regelen via Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en ministeriële regelingen. De Wet dieren is de belangrijkste wet met betrekking tot gehouden dieren (onder andere landbouwhuisdieren en gezelschapsdieren) en bundelt alle regels ten aanzien van deze dieren in één wet.

In de Wet dieren is voor het eerst de erkenning van de intrinsieke waarde (eigenwaarde) van het dier wettelijk vastgelegd (artikel 1.3). Het verplicht chippen van honden is geregeld in een AMvB onder de Wet dieren.¹

In Nederland mag je niet alle zoogdieren als huisdier houden of ermee fokken. Vanaf 1 februari 2015 geldt een positieve huisdierenlijst voor zoogdieren. De zoogdieren die op deze lijst staan mogen worden gehouden, alle overige zoogdieren niet, of alleen met een speciale vergunning.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 trad de Wet natuurbescherming in werking. Deze wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Het is daarmee de belangrijkste wet voor de bescherming van in het wild levende dieren, hun leefomgeving en Natura 2000-gebieden.

De wet kent veel bevoegdheden toe aan de provincie en is daarmee het sluitstuk in de al eerder begonnen decentralisatie van het natuurbeleid. Zo zijn de provincies over het algemeen bevoegd gezag voor faunabeheer en het onder voorwaarden toestaan van inbreuken op het beschermingsregiem, door het verlenen van Natura 2000-vergunningen en ontheffingen soortenbescherming bij bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen.

¹ Besluit identificatie en registratie van dieren, artikel 6, lid 1

3. OMGEVINGSVERORDENING ZUID-HOLLAND

De Omgevingsverordening Zuid-Holland, die in werking is getreden op 1 april 2019, regelt onder meer de planologische bescherming van het Natuurnetwerk Nederland en het faunabeheer gericht op bestrijding van schade en risico's.

De verordening bevat een lijst met algemeen voorkomende diersoorten, die voor ruimtelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud vrijgesteld zijn van beschermingsbepalingen van de Wet natuurbescherming. De verordening bevat ook de bepaling dat de wildbeheereenheden handelen overeenkomstig de weidelijkheidsregels. De weidelijkheid is in de verordening als volgt gedefinieerd: het fatsoenlijk en respectvol omgaan met het landschap, de in het wild levende dieren en de mensen met wie de jager in contact komt, overeenkomstig de door de Jagersvereniging opgestelde gedragscode.

Het Natuurnetwerk Nederland kent planologische bescherming, in Zuid-Holland vastgelegd in de Omgevingsverordening Zuid-Holland (2019). Het betreft een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Een bestemmingsplan voor gronden binnen het Natuurnetwerk Nederland wijst geen bestemmingen aan die de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden significant beperken, of leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van die gebieden.²

Het Natuurnetwerk Nederland was vroeger bekend onder de term 'ecologische hoofdstructuur'. In de Krimpenerwaard heeft de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland nog een voorlopig karakter. Gedeputeerde staten stellen de definitieve begrenzing vast.

² Omgevingsverordening Zuid-Holland, artikel 6.24, lid 1

4. WETTELIJKE TAKEN VAN DE GEMEENTE: DIERENOPVANG EN -VERVOER

4.1. Gevonden huisdieren

De vinder van een onbeheerd aangetroffen huisdier is verplicht om een melding te doen aan de gemeente, als hij het dier in bewaring neemt.³ Op verzoek van de vinder zijn gemeentes verplicht het dier in bewaring te nemen.⁴ De gemeente kan vorderen dat de vinder het dier in bewaring geeft.⁵ De gemeente moet het dier gedurende 14 dagen voor de eigenaar bewaren. De termijn van 14 dagen behoeft niet te worden in acht genomen, indien het dier slechts met onevenredig hoge kosten gedurende dat tijdvak kan worden bewaard, of doden om geneeskundige redenen vereist is.⁶ De gemeente Krimpenerwaard heeft voor vervoer en opvang van dieren afspraken gemaakt met de Stichting Centrum voor Dierenhulpverlening ('Dierenambulance Gouda') en de Dierenbescherming.

Wanneer de eigenaar zich niet binnen de termijn van 14 dagen meldt, wordt de burgemeester eigenaar van het dier. De burgemeester mag vervolgens ook bepalen wat er met het dier gebeurt. Meestal draagt de burgemeester het via een officiële eigendomsoverdracht op enig moment na verloop van de wettelijke bewaartermijn van 14 dagen over aan een dierenopvangcentrum en staat daarbij het juridisch eigendom aan dat centrum af.

Honden en katten worden opgevangen in het Dierenopvangcentrum Gouda of in het Dierenopvangcentrum Krimpen aan den IJssel (beiden van de Dierenbescherming). Voor kortdurende opvang wordt ook de locatie van het Centrum voor Dierenhulpverlening in Gouda gebruikt. Vanuit het opvangcentrum kan voor herplaatsing worden gezorgd. In de periode dat het dier door de gemeente wordt 'bewaard' is deze verantwoordelijk voor alle kosten voor verzorging en vervoer. Wanneer een eigenaar zich binnen de periode van 14 dagen meldt of wordt achterhaald, zijn de gemaakte kosten voor zijn of haar rekening. Weigert de eigenaar de kosten te voldoen, dan vervalt het eigendom van het dier na een maand alsnog aan de gemeente of het opvangcentrum.

De zorg van het dierenopvangcentrum brengt kosten met zich mee. Aangezien de gemeente wil dat het dier goed wordt verzorgd en dat een nieuwe eigenaar wordt gevonden, verleent zij een financiële bijdrage aan de kosten die verder gaat dan de wettelijke termijn van 14 dagen. Deze bijdrage bestaat uit een vast bedrag per inwoner.

³ Burgerlijk Wetboek, Boek 5, artikel 5, lid 1, sub a

⁴ Burgerlijk Wetboek, Boek 5, artikel 5, lid 3

⁵ Burgerlijk Wetboek, Boek 5, artikel 5, lid 1, sub c

⁶ Burgerlijk Wetboek, Boek 5, artikel 8, lid 3

4.2. Afspraken met Stichting Centrum voor Dierenhulpverlening

Voor de volgende taken, die voortkomen uit wettelijke taken van de gemeente, maakt de gemeente gebruik van de diensten van Stichting Centrum voor Dierenhulpverlening:

- 24/7 bereikbaarheid;
- Registratie van melding van vermiste gezelschapsdieren;
- Registratie van meldingen van gevonden dieren;
- Transport, dierenambulance;
- Veterinaire zorg;
- Overdracht van honden en katten aan dierenopvangcentra in Gouda en Krimpen aan den IJssel (beiden van de Dierenbescherming);
- Opvang van andere gevonden dieren, die gevonden zijn of ten gevolge van bestuursdwang (bijv. huisuitzettingen) moeten worden opgevangen. Deze opvang duurt maximaal twee weken (daarna naar opvangcentrum);
- Hereniging met de eigenaar van de gevonden dieren;
- Het verwijderen van kadavers op de openbare weg;
- Het verwijderen van kadavers van vissen en watervogels (in en rond openbaar water).

Voor deze diensten betaalt de gemeente een vast bedrag per inwoner aan Stichting Centrum voor Dierenhulpverlening.

4.3. Ruimtelijke ingrepen en ruimtelijke ordening

De meeste taken, die voortvloeien uit de Wet natuurbescherming, liggen bij de provincies en het rijk. Een initiatiefnemer kan er evenwel voor kiezen om de aanvraag van een Natura 2000 (beschermde natuurgebieden)-vergunning en een flora- en faunaontheffing, zoals voorgeschreven in de Wet natuurbescherming, onderdeel te laten zijn van de procedure voor een omgevingsvergunning. Dit wordt 'samengestelde aanvraag' genoemd. Gedeputeerde Staten zijn normaliter bevoegd gezag voor de verlening van de Natura 2000-vergunning en de flora- en faunaontheffing. De provincie heeft dit gemandateerd aan de Omgevingsdienst Haaglanden. Die dienst verricht vervolgens de inhoudelijke beoordeling van de natuuraspecten bij behandeling van de omgevingsvergunningaanvraag.⁷ Indien de omgevingsdienst geen bezwaar heeft, geeft zij een verklaring van geen bedenkingen af. Zonder deze verklaring mag de gemeente de aangevraagde omgevingsvergunning niet verlenen.⁸

⁷ Besluit omgevingsrecht, artikel 6, lid 10, sub a

⁸ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, artikel 2.27, lid 1

5. TERUGBLIK

In de Nota Dierenwelzijn 2016-2018 zijn 15 actiepunten benoemd. Hieronder is dit samengevat tot elf punten en is per actiepunt benoemd in hoeverre deze zijn behaald.

1. *De gemeente zal de afspraken met de Dierenbescherming over dierenopvang voortzetten.*

De formele geldigheidsduur van de eerder gemaakte afspraken met de Dierenbescherming is inmiddels verlopen. Wij zijn tevreden over de geleverde prestaties van de Dierenbescherming, de inzet van de gemeente is dan ook om op dezelfde voet door te gaan.

2. *De gemeente zal de samenwerking met Stichting Centrum voor Dierenhulpverlening voortzetten.*

De eerder gemaakte afspraken met het Centrum voor Dierenhulpverlening liepen tot eind 2018. Inmiddels is er een nieuwe overeenkomst afgesloten. Wij zijn tevreden over de geleverde prestaties van het Centrum voor Dierenhulpverlening, de inzet van de gemeente is dan ook om op dezelfde voet door te gaan.

3. *In overleg met de provincie onderzoek naar de gewenste maximale zwanenpopulatie en de beheersbaarheid daarvan in de Krimpenerwaard.*

Dit onderzoek naar de knobbelzwanen is uitgevoerd door bureau 'Bui-TeGewoon' en is gereed. Behandeling gaat binnenkort in de raad plaatsvinden.

De gemeente Krimpenerwaard heeft een werkgroep ingesteld waarin wordt overlegd over de mogelijkheden die er zijn om te komen tot afspraken over het beheer van de knobbelzwanenpopulatie. Aan de werkgroep nemen deel: WBE Krimpenerwaard, LTO Krimpenerwaard, Agrarische jongeren, Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard, Politie eenheid Den Haag, politieteam Krimpenerwaard, Provincie Zuid-Holland en de gemeente. De provincie is verantwoordelijk voor het beleid inzake faunabeheer. In het door de provincie goedgekeurde Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024 is opgenomen dat de Faunabeheereenheid wil meewerken, mede op basis van onderzoeksresultaten, aan maatwerk bij het beheer van knobbelzwanen in de Krimpenerwaard.

4. *De gemeente kan in de kernen ganzenoverlast signaleren en bij overlast maatwerk leveren. Een voorbeeld is het op een diervriendelijke manier, door een extern bedrijf, laten wegvangen.*

Er zijn bij de gemeente geen meldingen binnengekomen van overlast door ganzen in de bebouwde kom.

Noot: mocht in de toekomst wel overlast worden ervaren, dan kan de gemeente zonder ontheffing alleen optreden voor zover het gaat om niet beschermde ganzen, zoals verwilderde boerenganzen en nijlganzen. Bij gebruik van het geweer is altijd een ontheffing nodig, ook tegen niet beschermde ganzen.

Als bijv. Grauwe ganzen of Canadese ganzen, die wel beschermd zijn, in de bebouwde kom zouden gaan broeden, dan is voor vangen, legselreductie of doden een ontheffing noodzakelijk. Het bevoegd gezag daarvoor is de provincie. De Wet natuurbescherming staat in geval van vogels evenwel geen ontheffing toe voor het wettelijk belang 'bestrijden van overlast', wel voor belangen als schade aan de landbouw en risico's voor de openbare veiligheid en volksgezondheid.

- 5. De overlast van kauwen is in eerste instantie geen taak voor de gemeente. Bij extreme overlast onderzoekt de gemeente of zij kan bijdragen aan een diervriendelijke oplossing. In alle andere gevallen is het een verantwoordelijkheid van de particulier zelf.*

Er zijn bij de gemeente geen meldingen binnen gekomen van extreme overlast door kauwen. De kauw is in het Besluit natuurbescherming vrijgesteld van het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming, voor zover het gaat om beperking van schade aan de landbouw, bossen of natuur. De vrijstelling geldt niet voor het bestrijden van overlast. Zoals hierboven voor de ganzen in de bebouwde kom is uiteengezet, mag de provincie geen ontheffing verlenen voor het vangen of doden van vogels vanwege overlast. Vanwege het wettelijk belang 'volksgezondheid' kan dat wel. Alleen als 'extreme overlast' in feite een bedreiging is voor de volksgezondheid, met name doordat buurtbewoners uit hun slaap worden gehouden, dan kan de gemeente bij de provincie een ontheffing vragen voor vangen of doden. De Wet natuurbescherming heeft het wel mogelijk gemaakt om vogels opzettelijk te verstoren, voor zover de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Men mag dus op eigen terrein met bijv. vliegers in de vorm van roofvogels kauwen verstoren.

- 6. Onderzoeken of het noodzakelijk is om in de Krimpenerwaard honden uitlaatgebieden aan te leggen. Onderzoek naar het aantal hondentoiletten in de Krimpenerwaard met daaraan gekoppeld de vraag of dit aantal voldoende is. De gemeente informeert inwoners over het belang en de verplichting van chippen van honden.*

De gemeente heeft geen specifiek onderzoek uitgevoerd naar de wenselijkheid om uitlaatgebieden voor honden in te richten. In de APV is opgenomen dat honden binnen de bebouwde kom op de weg aangeliend moeten zijn en dat uitwerpselen opgeruimd moeten worden. Binnenkort worden de aanwijsbesluiten aangepast, er zal dan ook aandacht zijn voor uitlaatgebieden. De gemeente faciliteert dit laatste door op een aantal punten zakjes en speciale afvalbakken ter beschikking te stellen. Buiten de bebouwde kom geldt enkel de opruimplicht. Daarnaast is bepaald dat op openbare speelplaatsen geen honden aanwezig mogen zijn. De gemeente heeft voor het chippen van honden geen actieve rol op zich genomen. De gemeente is van mening dat de dierenartsen in hun praktijk voldoende wijzen op de wettelijke verplichting.

- 7. De gemeente informeert inwoners over het belang van chippen en steriliseren/castreren van katten.*

De gemeente heeft voor het chippen, steriliseren en castreren van katten nog geen actieve rol op zich genomen. (De komende periode krijgt dit aandacht, zie punt 4b katten)

8. *Harmoniseren schriftelijke toestemmingsverklaring voor vissen. Onderzoeken met wie de voormalige gemeenten in de Krimpenerwaard afspraken hebben gemaakt over de verpachting van viswater.*

De harmonisering is uitgevoerd in 2018 door het sluiten van huurovereenkomsten met de hengelsportverenigingen 'Groot-Rotterdam' en 'GHV – Groene Hart' voor sportvissen in de gemeentelijke wateren. De verhuur geldt voor schubvis.

Beroepsvissers waren tot voor kort niet geïnteresseerd in huur van visrecht van de gemeentelijke wateren, omdat de gemeente geen wateren in het buitengebied heeft. Een nieuwe ontwikkeling is dat de gemeente het recht op visserij van zoetwaterkreeften heeft verhuurd aan een beroepsvisser uit Lekkerkerk. In de Krimpenerwaard komen verschillende soorten zoetwaterkreeften voor. Dit zijn allemaal exoten. De visser reageert ook op klachten van inwoners over overlast en schade door kreeften aan bijv. oevers en beschoeiingen. Hij vist met kreeftenkorven en doet dat ook in het buitengebied in wateren waar hij het visserijrecht van anderen heeft gehuurd.

9. *De vergunningaanvraag voor de organisatie van een circus beoordelen met daarbij extra aandacht voor het verbod op wilde dieren.*

Dit is overeenkomstig uitgevoerd.

10. *Meldingen over dierenmishandeling, die binnenkomen bij de gemeente, worden direct doorgezet naar de verantwoordelijke instantie.*

Meldingen over dierenmishandeling gaan direct naar de politie, met name de taakaccenthouder 'dierenpolitie'. Inwoners worden verwezen naar het telefoonnummer van de dierenpolitie 144.

11. *Bekend maken van de nota Dierenwelzijn/Faunabeheer in de gemeente Krimpenerwaard. Minimaal vier maal per jaar komt op de website van de gemeente en in Het Kontakt een artikel met een relatie tot dierenwelzijn/faunabeheer.*

De gemeente zelf heeft niet gericht naar buiten gecommuniceerd over de Nota Dierenwelzijn, omdat er in het huis-aan-huisblad Het Kontakt en andere regionale media geregeld bijdragen zijn verschenen over dierenwelzijn en faunabeheer.

6. DIERENWELZIJN 2019-2022

In dit hoofdstuk zijn onderwerpen opgenomen waarbij de gemeente een wettelijk taak heeft, of waar eerder bij de behandeling van de startnota aandacht voor is geweest.

1. Opvangen van dieren

Opvang en vervoer van gevonden huisdieren is een wettelijke taak van de gemeente (zie hoofdstuk 4). Dit wordt voorgezet in de vorm van overeenkomsten met het Centrum voor Dierenhulpverlening en Dierenbescherming.

2. Dierenmishandeling

Toezicht en handhaving vanwege dierenmishandeling is een taak van de politie (specifiek de taakaccenthouder 'dierenpolitie') en van districtsinspecteurs van Dierenbescherming. Deze inspecteurs zijn bijzonder opsporingsambtenaar. De NVWA heeft in deze een specifieke taak voor landbouwhuisdieren en handel, fok en opvangcentra van gezelschapsdieren.

De gemeente heeft hier geen wettelijke taak. Iedereen dient dierenmishandeling te signaleren. Meldingen die binnen komen bij de gemeente worden doorgezet naar de verantwoordelijke instantie, over het algemeen de politie.

3. Jacht, beheer en schadebestrijding

Het rijk is verantwoordelijk voor het beleid inzake de jacht. De provincie is verantwoordelijk voor het beleid voor beperking van schade en risico's veroorzaakt door wilde dieren en voor tegemoetkomingen in landbouwschade. De grondgebruiker is zelf verantwoordelijk voor beperking van schade aan zijn of haar gewassen. Als daarvoor populatiebeheer noodzakelijk is, wordt dit meestal uitgevoerd door jachttaktheouders, onder andere op grond van verklaringen van grondgebruikers.

De Faunabeheereenheid Zuid-Holland stelt in haar faunabeheerplan passende en doeltreffende maatregelen vast, gericht op voorkoming en bestrijding van schade en risico's veroorzaakt door in het wild levende dieren.⁹ De provincie heeft de bevoegdheid om dit plan goed te keuren.

De gemeente Krimpenerwaard heeft het jachtrecht op haar gronden niet verhuurd. De geringe omvang van gemeentelijk eigendom buiten de bebouwde kom is daarvoor de reden. De gemeente heeft hier verder geen taak, tenzij de openbare orde en veiligheid in het geding komt.

4. Gezelschapsdieren

In Nederland worden naar schatting 20 miljoen dieren uit liefhebberij gehouden. Tot deze gezelschapsdieren worden honden, katten, cavia's, konijnen, vogels, reptielen, amfibieën en vissen gerekend en ook hobbymatig, dus buiten agrarische bedrijfsvoering, gehouden landbouwhuisdieren zoals schapen, geiten, paarden en kippen.

⁹ Wet natuurbescherming artikel 3.12 lid 4

Het toezien op en bevorderen van welzijn van gezelschapsdieren is in beginsel geen verantwoordelijkheid van de gemeente. Zie punt 2 'Dierenmishandeling' hierboven.

Via de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) kan de gemeente eisen stellen die overlast en hinder door gezelschapsdieren beperken.

4a. Honden

De huidige bepalingen in de APV voldoen over het algemeen voor het beperken van de risico's van honden voor openbare orde en veiligheid, waar de gemeente voor staat.¹⁰ Verder beheert de gemeente vuilnisbakken met dispensers met zakjes, zodat hondenpoep niet in de buitenruimte terecht komt.

Aanpassing van aanwijsbesluiten rondom honden is noodzakelijk om duidelijkheid te krijgen rondom enkele locaties. De situatie in de Overtuin Bisdom van Vliet in Haastrecht is bijvoorbeeld niet bevredigend. Hier zal via aanpassing van de aanwijsbesluiten meer duidelijkheid over komen.

4b. Katten

Dierenbeschermingsorganisaties hebben op 5 februari 2019 bij de inspraak voor de behandeling van de startnotitie voor deze Nota het belang van steriliseren en chippen van katten benadrukt. De gemeente zal de dierenartsen verzoeken om in hun praktijk consequent de aandacht te vestigen op het belang van het chippen van katten.

Zie voor verwilderde katten punt 6 van deze nota.

5. Omgang met landbouwhuisdieren

Toezicht en handhaving door NVWA en districtsinspecteurs van Dierenbescherming op houden en transport van vee.

De rol van de gemeente is beperkt tot toezicht op en handhaving van brandveiligheid en bouwkundige veiligheid van stallen. Op 1 april 2014 zijn in het Bouwbesluit nieuwe brandveiligheidseisen opgenomen specifiek voor stallen. De gemeente en/of de brandweer (namens de gemeente) controleert bij oplevering of de stal bouwkundig en qua gebruik voldoet aan de omgevingsvergunning, het Bouwbesluit en de norm 'Brandveiligheid grote veestallen' uit 2018.

6. Jacht, beheer en schadebestrijding vogels en zoogdieren

Het rijk is verantwoordelijk voor het beleid inzake het onderdeel jacht, maar heeft het faunabeheer (populatiebeheer en schadebestrijding) gedecentraliseerd naar de provincie. In de Wet natuurbescherming is opgenomen dat op vijf soorten gejaagd mag worden: konijn, haas, wilde eend, fazant en houtduif. Een aantal andere dieren, zoals grauwe ganzen, knobbelswanen en vossen, mogen onder voorwaarden gedood worden in het kader van faunabeheer, gericht op het beperken van schade en risico's. De provincie heeft de bevoegdheid om faunabeheerplannen van de Faunabeheereenheid goed te keuren.

¹⁰ APV 2018 art. 2.57 en 2.58

Het beheer van verwilderde katten is faunabeheer. Hieronder worden katten verstaan die geen eigenaar hebben en niet meer geresocialiseerd kunnen worden. Binnen de bebouwde kom mag iedereen verwilderde katten vangen. Op grond van een aanwijzing door de provincie mogen jagers ook buiten de bebouwde kom verwilderde katten vangen, na melding van de vangactie aan de Omgevingsdienst Haaglanden. Dierenbescherming heeft een ontheffing om verwilderde katten ook buiten de bebouwde kom te vangen en na sterilisatie weer bij de vangplek los te laten. Gevangen katten, waarvan de eigenaar achterhaald kan worden, bijv. door een chip, dienen naar de eigenaar te worden teruggebracht. Overige gevangen katten dienen te worden overgebracht naar een opvangcentrum, voor zover er een kans is dat ze geresocialiseerd kunnen worden. Als resocialisatie niet mogelijk lijkt, is steriliseren en bij de vangplek loslaten de gekozen oplossing, de zogenoemde TNR (*Trap Neuter Return*) methode. De gemeente zal aan dergelijke initiatieven medewerking verlenen en een financiële bijdrage leveren aan Dierenbescherming.

7. Hengelsport en visserij

Het in 2018 ingezette beleid om de hengelsport te regelen door middel van huurovereenkomsten met alleen visvereniging Groot Rotterdam en de hengelsportvereniging 'GHV – Groene Hart' wordt voortgezet. Zie verder punt 8 van hoofdstuk 5 'Terugblik' van deze nota.

8. Verkeersslachtoffers onder in het wild levende dieren

Een aantal gemeentes in Nederland legt infrastructuur aan zodat in het wild levende dieren veilig wegen kunnen passeren: bijv. amfibieëntunnels en otterpaden langs watergangen onder verkeersbruggen.

Al meer dan 25 jaar zetten vrijwilligers in en direct rond de bebouwde kom van Stolwijk 's nachts amfibieën over bij de trek naar voortplantingswateren. Omstreeks 20 vrijwilligers zetten ieder jaar zo'n 500 tot 1000 amfibieën over wegen, vooral padden en bruine kikkers. Deze amfibieën trekken in het voorjaar van hun overwinteringsplekken in Stolwijk naar voortplantingswateren aan de rand van het dorp. Het gaat vooral om de Goudseweg, Bilwijkerweg en Bovenkerkseweg. Sinds 2015 vindt dit plaats onder coördinatie van Dierenbescherming (regio Zuidwest). De gemeente plaatst borden met de tekst 'Let op paddentrek'. Deze werkgroep redt ook ieder voorjaar amfibieën uit straatkolken in de genoemde wegen en heeft de gemeente verzocht om uitklimstrips in de kolken te plaatsen.

9. Ruimtelijke ontwikkelingen

De gemeente is bevoegd gezag voor omgevingsvergunningen. De gemeente mag een omgevingsvergunning, zoals voor slopen of bouwen, alleen verlenen, als het project niet in strijd is met enige wet- en regelgeving, zoals soorten- en gebiedenbescherming onder de Wet natuurbescherming (zie § 4.3). De initiatiefnemer van een project dient met deugdelijke en volledige rapportages aan te tonen dat het project voldoet aan de Wet natuurbescherming. Planologische bescherming op grond van de Wet ruimtelijke ordening houdt in dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de wezenlijke kenmerken en de samenhang van het Natuurnetwerk, vroeger bekend als 'ecologische hoofdstructuur'.

De gemeente houdt zichzelf vanzelfsprekend aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van omgevingsrecht en verwacht dit ook van iedereen die verantwoordelijk is voor een ruimtelijke ontwikkeling.

10. Natuurontwikkeling

In december 2014 hebben de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en de rechtsvoorgangers van de gemeente Krimpenerwaard de Gebiedsovereenkomst Krimpenerwaard 2014-2021 ondertekend. De Gebiedsovereenkomst is opgesteld om de samenwerking bij de realisatie van gebiedsopgaven voor natuur, landbouw en recreatie en toerisme in de Krimpenerwaard te regelen. De gemeente heeft een rol in alle drie de opgaven.

De opgave voor natuur bestaat uit de realisatie van circa 2.250 hectare van het Natuur Netwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)), gecombineerd met een bijpassend robuust en duurzaam watersysteem in het kader van de Kaderrichtlijn Water en het tegengaan van de bodemdaling.

De nieuwe natuurzone loopt van de Lek in het zuiden, via het Loetbos, langs de noordrand van de Krimpenerwaard. Bij Haastrecht steekt de zone het water over naar de Reeuwijkse en de Nieuwkoopse Plassen.

In de Krimpenerwaard wordt nieuwe natuur aangelegd, die past bij het veenweidegebied: natuur geschikt voor weidevogels. Zo komen plant- en diersoorten terug die hier vroeger voorkwamen. Het bekende beeld van de open polder met zijn vele water en zijn karakteristieke verkaveling blijft bestaan.

Om natuur in de Krimpenerwaard te kunnen realiseren moet er een aantal plannen worden gemaakt. De gemeente, de provincie en het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) werken hierin samen. De plannen (o.a. bestemmingsplan, peilbesluit en inrichtingsplan) hangen nauw samen. De gemeente heeft de volgende taken.

Om natuur te kunnen realiseren is het nodig om het bestemmingsplan voor het gebied te wijzigen. De gemeente Krimpenerwaard heeft op 12 december 2017 besloten dit te gaan doen. Het bestemmingsplan Natuurgebied Veenweiden Krimpenerwaard is op 5 maart 2019 vastgesteld. Door de provincie is het inrichtingsplan opgesteld. In het Inrichtingsplan wordt aangegeven wel type natuur op welk perceel komt. Dit plan is een bijlage van het bestemmingsplan. Tot slot heeft het hoogheemraadschap een peilbesluit genomen die de ontwikkeling van natuur mogelijk te maakt. De betrokken partijen zien bij voorkeur dat grondeigenaren zelf natuur realiseren. Mochten zij dit niet kunnen of willen, dan zijn er twee mogelijkheden: grondaankoop of onteigening. De provincie koopt in onderlinge overeenstemming de grond van de eigenaar en deze wordt volledig schadeloos gesteld. Mocht onverhoopt geen 'minnelijke' overeenstemming over aankoop mogelijk zijn, dan heeft de gemeente de mogelijkheid om een onteigeningsprocedure te starten.

Buiten de aangewezen natuurgebieden ondersteunt de gemeente ook natuurontwikkelingsinitiatieven zoals de aanleg van bijen- en vlinderleefgebieden door de natuur- en vogelwerkgroep en Vrienden van de Hennepakkers.

Op 30 januari 2019 heeft de raad besloten ruim 2 miljoen euro te investeren in Proeftuin Krimpenerwaard. Proeftuin Krimpenerwaard biedt onderzoeksmogelijkheden om te komen tot een duurzame toekomstbestendige landbouw. Binnen de proeftuin wordt gewerkt aan adaptieve landbouw met als doel een rendabele melkveehouderij; leverancier van waardevolle producten, beheerder van het landschap en perspectief voor bedrijfsopvolging. Daarbij meer biodiversiteit, minder bodemdaling en minder uitstoot van broeikasgas, schonere water en meer producten van en voor de regio. Bedrijven die biodiversiteit bevorderen én benutten zijn veerkrachtiger. Ze gebruiken en verliezen minder grondstoffen en zijn beter bestand tegen sterkere weersinvloeden door klimaatverandering. Het landschap profiteert met meer weidevogels en bloeiende weiden. De sector profiteert met robuuster rendement en meer perspectief voor bedrijfsopvolging. In diverse projecten gaan melkveehouders aan de slag met nieuwe methoden naar een adaptief evenwicht.

11. Vogels in het agrarisch gebied

In eerste instantie zijn vogels op het boerenland verantwoordelijkheid van de grondgebruiker. De provincie Zuid-Holland stelt geld beschikbaar voor agrarisch natuurbeheer. Het aanvragen van subsidie gebeurt via het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL), onderdeel Agrarisch natuurbeheer. Subsidie voor agrarisch natuurbeheer kan uitsluitend worden aangevraagd door agrarische collectieven, hier het Agrarisch Collectief Krimpenerwaard (hierna: ACK). Het ACK maakt vervolgens met agrariërs afspraken over het uit te voeren beheer. Vrijwilligers krijgen van het ACK informatie over de afgesloten contracten en helpen 'hun' boeren bij het digitaal in kaart brengen van de locaties waar de vogels broeden, ze onderhouden daarover het contact met de boer, terwijl de digitale informatie daarvan ter beschikking staat van het ACK zodat de gebiedscoördinator contact kan opnemen met de boer over de maaidatum, last-minute beheer enz. Ook voeren diverse vrijwilligers tellingen uit om een meerjarentrend van de vogels te kunnen bepalen. Geen rol voor de gemeente.

12. In het wild levende dieren op particuliere terreinen

Nu in het agrarisch gebied steeds minder geschikt leefgebied is voor in het wild levende dieren, zoals insecten, wordt het stedelijk gebied daarvoor relatief steeds belangrijker. Veel bestrating in onze tuinen vermindert het leefgebied voor allerlei dieren, dit leidt tot problemen bij hoosbuien en aanhoudende droogte en zorgt voor opwarming van de leefomgeving. Samen stappen zetten om te vergroenen heeft dan ook veel voordelen.

13. Diervriendelijk beheer en inrichting van terreinen van de gemeente

Wereldwijd en in Nederland gaat het slecht met de biodiversiteit (soortenrijkdom). De achteruitgang van de biodiversiteit blijkt uit een West-Europees onderzoek waarin is aangetoond dat de laatste 20 jaar de insectenstand met 75% is afgenomen. Insecten zijn de basis van de voedselketen. Vogels, vissen, amfibieën en veel planten zijn afhankelijk van insecten om te overleven en voort te planten. Voor 75% van onze voedselgewassen zijn insecten nodig voor de bestuiving en zijn daarom van grote economische waarde. In het collegeprogramma 2019-2022 wordt dat dan ook onderstreept in ambitie 15: Biodiversiteit en dierenwelzijn. Dit sluit aan bij de aangenomen motie van de PvdA uit 2016 waarin het diervriendelijke inrichting en beheer van gemeentelijk eigendom wordt genoemd.

Op 13 november 2018 heeft de gemeenteraad de begroting 2019-2022 vastgesteld. In deze begroting zijn posten opgenomen voor de verbetering van de biodiversiteit in het openbaar groen.

Krimpenerwaard bestaat voor het grootste gedeelte uit buitengebied. Het eigendom en openbaar groen van de gemeente ligt voornamelijk binnen de bebouwde kom. De impact die de gemeente kan leveren op de verbetering van de biodiversiteit zit daardoor vooral in het versterken van groene structuren binnen de bebouwde kom en deze groene structuren verbinden met het buitengebied. Bij inrichting en beheer van het openbaar groen neemt de gemeente al diervriendelijke maatregelen, zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, beplanting van vaste planten met een gespreide bloeiperiode, gefaseerd knotten. Bomen worden tijdelijk ter beschikking gesteld voor vleermuiskasten.

Daarnaast loopt er een inventarisatie van het openbaar groen en een onderzoek naar aanvullende maatregelen om de biodiversiteit te bevorderen. Het beleid biodiversiteit zal de (groen) maatregelen bevatten die het dierenleven bevordert.

14. Communicatie

Binnen de rol die de gemeente heeft op het gebied van Dierenwelzijn zal zo nodig communicatie plaatsvinden.

Vanaf het eerste kwartaal 2021 ontvangt de gemeenteraad jaarlijks een RIB met daarin de uitvoeringsresultaten van het voorgaande jaar.

15. Financiën

Voor de financiële bijdrage aan Trap Neuter Return (TNR) projecten voor katten moet jaarlijks € 5.000,- opgenomen worden in de begroting. Dit bedrag wordt opgevoerd bij de 1^e tussenrapportage 2020 en daarmee verwerkt.

Jaarlijkse kosten met een koppeling aan deze nota zijn;

Dierenvervoer, Centrum voor Dierenhulpverlening €80.701,- excl.

Dierenopvang, Dierenbescherming €26.152,- excl.

Personeelskosten €32.000,-

16. Subsidiebeleid

De gemeente Krimpenerwaard kan organisaties en instellingen ondersteunen die actief zijn op het gebied van dierenwelzijn. De bijdrage moet worden gebruikt voor activiteiten die effect hebben op het thema dierenwelzijn of het bevorderen van de bewustwording hiervan.

Het college van burgemeester en wethouders besluit welke organisaties of instellingen subsidie ontvangen.

Voor 2020 is voor het onderwerp dierenwelzijn €5000,-- subsidie opgenomen in de begroting. Organisaties of instellingen kunnen voor 1 maart 2020 een aanvraag bij de gemeente indienen. Vanaf 2021 wordt het thema dierenwelzijn opgenomen in de subsidieregeling. Het betreft een incidentele subsidie.

Bij de realisatie moet een belangrijke bijdrage worden geleverd door vrijwilligers.

De subsidie mag niet gebruikt worden voor activiteiten die een belemmering zijn voor de uitvoering van een wettelijke taak.

Het college kan aan de hand van bepaalde indicatoren nagaan of met de gesubsidieerde activiteit beoogde resultaten zijn bereikt. Omdat de indicatoren afhankelijk zijn van de aard, inhoud en doelstelling van de concrete activiteit, worden in de beschikking toegesneden op de subsidie ontvanger. Hieronder volgen enkele voorbeelden van indicatoren:

- Aantal voorgenomen en gerealiseerde activiteiten
- Inhoud en resultaat van eventuele project(en)
- Effect op dierenwelzijn